УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум Београд, 9. септембар 2013.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Одлуком Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду од 24. јуна 2013. године (деловодни број 1832/1) образована је комисија за оцену подобности докторанда мр Катарине Рорингер Вешовић за израду докторске дисертације „Тумачење егзистенције и уметности у делу Драгана Стојановића" у саставу:

1. Проф. др Михајло Пантић, редовни професор, Српска књижевност, изабран у звање 25. новембра 2009. Филолошки факултет Београд
2. Проф. др Радивоје Микић, редовни професор, Српска књижевност, изабран у звање 18. маја 2005. Филолошки факултет Београд
3. Проф. др Драган Станић, ванредни професор, Српска књижевност, изабран у звање 12. марта 2009. Филозофски факултет Нови Сад

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Лични подаци

Кандидаткиња је рођена 9. октобра 1963. у Пироту. Живела је у Београду до октобра 1991. године, а након тога се преселила у Беч, где и данас живи. Кандидаткиња пише и објављује на српском и немачком језику.

Образовање

1970–1978	Основна школа „Јанко Веселиновић", Београд
1978–1980	11. београдска гимназија
1980–1982	14. београдска гимназија; струка „Култура и јавноинформисање"
1971–1981	Нижа музичка школа „Владимир Ђорђевић"; средња музичка школа „Корнелије Станковић" (клавирски одсек), Београд
1982–1988	Филолошки факултет Универзитета у Београду: Студије на Катедри за општу књижевност и теорију књижевности
1988–1991	Филолошки факултет Универзитета у Београду: Постдипломске студије, специјализација у области германистике
1991–1992	Стипендија аустријског Министарства за науку и истраживање: научноистраживачки рад за потребе магистарске тезе о Роберту Музилу. Ментор на Институту за германистику Универзитета у Бечу: проф. др WendelinSchmidt-Dengler

1997	Филолошки факултет Универзитета у Београду: Одбрана магистарског рада са темом „Метафора близаначке љубави у делу Роберта Музила“ на Катедри за германистику. Ментор: проф. др Срдан Богосављевић

Стипендије
(за научни рад и преводилаштво)

1988–1990	Институт за књижевност, Београд
1991–1992	Министарство за науку и истраживање, Беч
1998	Министарство за науку и истраживање, Беч
1999	Савезна канцеларија, Беч
1999	Град Беч, Секција за културу
2000	Немачки књижевни фонд, Дармштат
2001	Културни контакт, Беч

Професионални развој (сажета верзија)

Од 1987.	Теорија и критика у српским часописима („Књижевна реч”, „Реч”, „Женске студије”)
1988–1991	Слободни сарадник на Телевизији Београд (Редакција за културу): новинар и водитељ у емисијама за културу
Од 1992.	Позоришна критика из Беча за београдски недељник „Време”
1996	Асистент за режију у Бургтеатру у Бечу
Од 1996.	Културни посредник између Србије и Аустрије: концепти за књижевне манифестације и учешће на њима
Од 1997.	Тренер за енглески и српски језик на институтима за језике у Бечу. Признање: „TraineroftheYear 2006“ uInternationalInstituteforResearch
1998	Студија оРобертуМузилу: *Љубавбезсвојстава*, Стубови културе, Београд
2002	Превод романа Роберта Менасеа са немачког на српски: *Златна времена, напукли свет*, Стубови културе, Београд
Од 1999.	Политички и књижевни есеји у Аустрији („Profil”, „Wespennest”, „DiePresse”)
2005–2013	Три позоришна комада (необјављена) у српској и немачкој верзији: Präventivschlag/Превентивни удар (2005) Gladiatorenspiele/Гладијаторске игре (2008) Schuldvermutung/Претпоставка о кривици (2012)

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. *Значење и функција „сестре” у контексту Музиловог схватања љубави,* у: *Женске студије*, Београд, број 8/9, 1997, стр. 191-214.
2. *Љубав без својстава. О односу љубави и метафоре у делу Роберта Музила*, Стубови културе, Београд, 1998.
3. *Doppelstrategien der Machtneurose*, у: Wespennest, број 117, Wien 2000, стр. 102-106.
4. *Историја је сулуда комедија,* у: *Поља*, Нови Сад, број 424, април-мај 2003, стр. 73-90.
5. *Томас Бернхард или уметност деструкције,* у: *Томас Бернхард: Пред пензијом*, Југословенско драмско позориште, Београд, 2006, стр. 14-24.
6. *Geschichte ist eine irre Komödie,*у: „Was einmal wirklich war. Zum Werk von Robert Menasse“, приредила Eva Schörkhuber, Sonderzahl Verlag, Wien 2008, стр. 53-82.
7. *Literarische Übersetzungen – was sie kosten, was sie bringen,* у: „Wa(h)re Sprache“, приредио Manfred Jochum, Studien Verlag, Innsbruck 2008, стр. 129-135.

8. *Неколико чврстих тачака за овладавање „Сањарима”*, у: *Роберт Музил: Сањари*, Југословенско драмско позориште, Београд, 2008, стр. 10-18.
9. *Плава и црна. Између „понора” неба и „понора” ништавила,* у: *Хелиотропна мисао. Рецепција стваралаштва Драгана Стојановића*, приредили Зорица Бечановић-Николић, Биљана Дојчиновић-Нешић и Јован Попов, Досије и Катедра за општу књижевност и теорију књижевности Филолошког факултета Универзитета у Београду, Београд, 2011, стр. 27-61.
10. Позоришна критика у београдском недељнику „Време” од 1992. до данас, као и публицистика у српским и аустријским часописима

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат мр Катарина Рорингер Вешовић испуњава све услове за израду докторске дисертације „Тумачење егзистенције и уметности у делу Драгана Стојановића”.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА
НАПОМЕНА:

За ментора је предложен проф. др Михајло Пантић, редовни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима.

Радови проф. др Михајла Пантића који се односе на научну област Српска књижевност:

1. *Искушења сажетости* (критичка панорама кратких прозних облика у млађој српској књижевности), Матица српска, Нови Сад, 1984, стр. 144; 2. *Александријски синдром* (есеји и критике из савремене српске и хрватске прозе), Просвета, Београд, 1987, стр. 249; 3. *Александријски синдром 2* (огледи и критике о савременој српској прози), СКЗ, Београд, 1994, стр. 232; 4. *Александријски синдром 3* (огледи и критике о савременој српској прози), Матица српска, Нови Сад, 1998, стр. 260; 5. *Модернистичко приповедање* (српска и хрватска приповетка/новела 1918-1930), Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2000, стр. 352; 6. *Александријски синдром 4* (огледи и критике о савременој српској прози), Просвета, Београд, 2003, стр. 207; 7. *Киш* (студија, четврто, прегледано и проширено издање), Браничево, Пожаревац, 2007, стр. 171; 8. *Неизгубљено време* (огледи), Службени гласник, Београд, 2009, стр. 227
Проф. др Михајло Пантић се у оквиру свог научног рада бави и српском приповедном традицијом и савременом српском прозом и есејистиком, о чему сведочи његова научна и критичарска библиографија. Са осведоченим искуством у изради магистарских и докторских радова, и као ментор и као члан комисија, проф. др Михајло Пантић у потпуности је подобан да буде ментор у изради докторске дисертације „Тумачење егзистенције и уметности у делу Драгана Стојановића” мр Катарине Рорингер Вешовић.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе:

Комисија закључује да је радни назив тезе „Тумачење егзистенције и уметности у делу Драгана Стојановића” прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. предмета (проблема) истраживања:

Докторска дисертација „Тумачење егзистенције и уметности у делу Драгана Стојановића”имала би за предметцелокупно стваралаштво тог аутора:она ће приказати поетолошку, идејну, тематску и стилску премреженост и укрштеност Стојановићевих литерарних и теоријских дела.Кандидаткиња полази од тезе да Стојановићево дело оставља утисак вишеструког система огледала, односно да ретко које у толикој мери формално разнородно дело показује тако хомоген раст из истог извора, такву концентрацију сличних особина и тако висок степен смисаоног и стилског јединства. Тежиште истраживањачиниће многобројне аналогије и паралелизми унутар Стојановићевог опуса, иза којих стоји иста мисао о природи егзистенције и функције уметности, односно исте вредности, чија је срж у повезивању етичке и естетске сфере у животу и у стваралаштву. Истраживање ће показати тесну тематску повезаност књижевнотеоријског и есејистичког дела (на пример студија о Андрићу и Достојевском), са прозним и песничким делима, као и жанровски плуралним делима (*О идили и срећи* и *Уредник од искуства)*. Однос између жанровски плуралних дела и прозних дела (превасходно романа *Двојеж* и *Океан*, те збирке приповедака *Месеци*), али, на другачији начин, и известан број Стојановићевих песама, биће у средишту интересовања, будући да се у њиховом међуодносу одсликава укрштеност семантике слике и поетолошких идеја са филозофијом егзистенције коју оваплићују Стојановићеви јунаци (односно песничке слике). Имплицитни дијалог унутар датог књижевног корпуса очитава троструку везу између Стојановића као читаоца, који подстакнут делима других писаца промишља природу егзистенције, као проучаваоца књижевности, који интерпретира и испитује начине којима је нешто постигнуто, и као писца, који сам ствара једну слику света и нуди је читаоцу на промишљање.
Будући да је Стојановић проучавао известан број европских писаца и мислилаца (Гете, Ниче, Достојевски, Томас Ман, Андрић), као и сликара Клода Лорена, односно имплицитно сликара Макса Бекмана, кандидаткиња ће у предмет свог истраживања укључити и истраживање аналогија с појединим аспектима мисли наведених аутора, као и с мотивима и поетикама наведених сликара.

На основу реченог, Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем вредан израде докторске дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидаткиња је приложила библиографију од 28библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

1. Бахтин, Михаил, *Аутор и јунак у естетској активности*, Братство-Јединство, Нови Сад, 1991.
2. Бахтин, Михаил, *О роману*, Нолит, Београд, 1989.
3. Engelhardt, von Wolf, *Goethes Ansichten. Auch eine Biographie*, Weimer 2007.
4. *Хелиотропна мисао. Рецепција стваралаштва Драгана Стојановића*, приредили Зорица Бечановић-Николић, Биљана Дојчиновић-Нешић и Јован Попов, Досије и Катедра за општу књижевност и теорију књижевности Филолошког факултета Универзитета у Београду, Београд, 2011.
5. Jacobi, Jolande, *Die Psychologie von C.G. Jung. Eine Einführung in das Gesamtwerk, Patmos Verlag, Düsseldorf 2012.*
6. Јерков, Александар, *Смисао (српског) стиха. Де/конституција*, Пожаревац: Центар за културу, Едиција Браничево; Београд: Институт за књижевност и уметност,

2010.
7. Jung, Carl Gustav, *Psychologische Typen*, GW 6. Band, Walter Verlag, Olten und Düsseldorf 1991.
8. Kast, Verena, *Die Dynamik der Symbole. Grundlagen der Jungschen Psychotherapie*, Walter Verlag, Düsseldorf 1990.
9. Kast, Verena, *Der Schatten in uns. Die subversive Lebenskraft*, Patmos Verlag, Düsseldorf 1999.
10. Kast, Verena, *Paare. Wie Phantasien unsere Liebesbeziehungen prägen*, Kreuz Verlag, Stuttgart 2009.
11. *Маријан Трепше: Ретроспектива,* Умјетнички павиљон, Загреб, 2010.
12. *Max Beckmann – Retrospektive*, herausgegeben von Carla Schulz-Hoffmann, Prestel Verlag, München 1984.
13. *Max Beckmann. Exil in Amsterdam*, herausgegeben von Pinakothek der Moderne, Hatje Cantz Verlag, München 2007.
14. Микић, Радивоје, *Песнички поступак*, Народна књига, Београд, 1999.
15. Негришорац, Иван, *Безименост коју познајемо*, у: *Летопис Матице српске*, год. 184, књ. 481, св. 6, Нови Сад, 2008, стр. 1148-1152.
16. Пајин, Душан, *Океанско осећање*, Светлост, Сарајево, 1990.
17. Пантић, Михајло, *Други свет иза света*, Београд, 2009.
18. Reimertz, Stephan, *Max Beckmann*, Rowohlt, Reinbek bei Hamburg 2008.
19. Safranski, Rüdiger, *Nietzsche. Biografie seines Denkens*, Carl Hanser Verlag, München – Wien 2000.
20. Safranski, Rüdiger, *Romantik. Eine deutsche Affäre*, Carl Hanser Verlag, München – Wien 2007.
21. Safranski, Rüdiger, *Wieviel Wahrheit braucht der Mensch?*, Carl Hanser Verlag, München – Wien 1990.
22. Хилман, Џејмс, *Код душе. У потрази за карактером и позвањем*, Федон, Београд, 2010.

4. циљеви истраживања

Циљ докторске дисертације је да пружи свеобухватни увид у мисао Драгана Стојановића, да прикаже његову усмереност ка тумачењу и стварању уметности и ка разумевању живота, да осветли преплитања и аналогије између различитих теоријских форми и књижевних жанрова. Истраживање ће показати да је Стојановић у трострукој улози читаоца, теоретичара и писца усмерен ка стварању одређене филозофије живота чију срж чини етички модус живљења с максимумом смисла, којем је инхерентан естетски став према животу и свету.То подразумева да Стојановић у теоријским делима преиспитује етичко-естетску везу живота и уметности, у романима приказује или доводи у питање одређени модел живљења, док у песништву изражава његове главне емоције.

Хипотезе – У оквиру проучавања етичко-естетских огледања између жанровски плуралних форми и прозног и песничког дела, кандидаткиња поставља хипотезу о троструком значају слике за Стојановићево дело: слика је предмет теоријског тумачења, али и тумачења сликаревог погледа на егзистенцију на основу насликаног дела; слика одређеног типа жене је представа душе која игра кључну улогу у механизму настајања и одржавања љубави; слика у смислу придавања важности бојама, и стварања језички снажних чулних слика, јесте стилско средство које Стојановић примењује у прозном и песничком делу.

У складу са значајем сликарства за Стојановићево дело, и имплицитно изведено на основу значења „плаве” и „црне” боје у романима, кандидаткиња поставља хипотезу да су ове две боје значењска језгра која формирају два мотивска круга: „плаво” означава мотивски комплекс љубави и лепоте, а „црно” мотивски комплекс несреће и разорних осећања. Кругу „плаве” припадају следећи мотиви: муза, расањен поглед, небо, нове мере времена, јак потез, олуја, океан, светло. Кругу „црне” припадају двојник, ћутање, кривица, страх, бол, резигнација. У оквиру тумачења та два значењска круга кандидаткиња ће предузети и мотивску анализу Стојановићевих песама, где су на најужем простору згуснуте поезија живота и проза прилика.
Кандидаткиња поставља хипотезу да је „егзистенцијална херменеутика”тачка пресека и интегративни елеменат готово свих тематских токова Стојановићеве мисли. Полазећи од Стојановићеве употребе термина егзистенцијална херменеутика (на пример: у *Уреднику од искуства*), који подразумева покушај да се на основу дела расветли личност уметника, кандидаткиња проширује тај појам у правцу тумачења смисла целине живота, које се у прозном делу јавља у облику рефлексије јунака о пређеном путу, и које се имплицитно ишчитава из књижевнотеоријског дела. У оквиру свог истраживања, кандидаткиња поставља хипотезу о дијалошком односу између *Уредника од искуства* и збирке приповедака *Месеци*, с једне, те романа *Двојеж* и *Океан*, с друге стране. У оба случаја реч је о имплицитном дијалогу између раније и касније насталог дела на начин егзистенцијалне херменеутике. Уредник који проучава збирку *Месеци* покушава да расветли личност њеног писца; главни јунак *Океана* покушава да разуме главног јунака *Двојежа* на основу његове слике, при чему је и за уредника и за главног јунака *Океана* то уједно пут ка освајању смисла сопственог живота. Егзистенцијални модус јунака доводи се у везу с начином стварања уметничког дела и садржајима који се у њега транспонују, чиме се успоставља линија између љубитеља уметности, ствараоца уметничког дела и створеног јунака. Такође се постиже ефекат да се егзистенцијалне вредности, приказане у једном делу, пре свих љубав, испитују у другом, тако да се спектар значења умножава и усложњава.

5. очекивани резултати

Истраживање Стојановићевог дела осветлиће ауторов идејни развој унутар једног константног круга тема, и то од „хелиотропне“ мисли, са тежиштем на лепоти и срећи, ка љубави, те повезаности љубави и религије. Кандидаткиња ће показати да тај развој произлази из саме суштине мисли о љубави, која код Стојановића није само осећање већ етички начин бивања у свету, облик доживљавања повезаности са свим постојећим, што је чини блиском са религијом љубави какву проповеда еванђељска мисао раног хришћанства. Будући да егзистенцијална херменеутика као тумачење животног искуства повезује у себи етику и естетику, истраживање ће показати како Стојановић проучавање семантике слике и функције књижевности повезује са филозофијом егзистенције. Главни везивни елеменат између ових категорија је иронија у Мановом смислу ероса који посредује између духа и живота, као и у Шлегеловом смислу међуодноса стваралачког духа и ауторефлексивног геста тог духа, заједнички усмерених ка смислу.

6. план рада

Кандидаткиња мр Катарина Рорингер Вешовићзавршила је прву фазу истраживања, у којој је проучиласва дела Драгана Стојановића и већи део стручне литературе. Пишући есеј који је имао за циљ да пружи сажети увид у целокупно дело Драгана Стојановића (види библиографију кандидаткиње), као и есеј посвећен односу између романа *Двојеж* и *Океан* (у припреми за штампу), кандидаткиња је започела другу фазу рада, која има за циљ да установи, систематизује и текстуално организује различите типове аналогија између теоријског, прозног и песничког дела, и формулише закључке о Стојановићевом схватању егзистенције и

уметности.Тај поступак прати успостављање веза са делима мислилаца који су формирали Стојановићев духовни хабитус. У овој фази је предвиђено смисаоно повезивање психолошких, филозофских и сликарских аспеката заступљених у Стојановићевом делу, а драгоцена ће при том бити дела Ридигера Зафранског, врсног познаваоца немачког романтизма и немачких филозофа, те дела Јунгове ученице Верене Каст. Ова фаза подразумева и израду прегледа поглавља и потпоглавља, те њихових тема, као и писање текста. У трећој фази следи систематична израда целокупног текста и интегрисање већ постојећег текста, при чему ће бити разрађене почетне хипотезе и постулирани закључци. У четвртој, завршној фази, целокупан текст биће помно прочитан и анализиран, а на основу закључака те анализе текст ће у извесном степену бити измењен, тако да формално и садржински чини складну целину.

7. методе истраживања

Истраживање ће следити онтолошко-егзистенцијалну линију Стојановићеве мисли. У вези с тим, теоријске смернице у истраживању у битном ће кореспондирати са Стојановићу својственим феноменолошким методом, изложеним и анализираним како у његовој књизи о феноменолошком приступу књижевном уметничком делу, тако и у многим другим његовим теоријским радовима. Кандитаткиња мр Катарина Рорингер Вешовићће применити херменеутички поступак пажљивог читања и интерпретације усмерене на значење пре свега самог текста, а не контекста у ком је он настао. Приликом проучавања дела која су формирала Стојановићев дух биће примењена и компаративна метода, такође у процесу сучељавања истих тематских линија из жанровски различитих дела. Интердисциплинарни метод, са доминантним ослонцем на феноменолошки приступ какав је описан у главним делима Романа Ингардена и њему сродних мислилаца, биће примењен када закључци Јунгове дубинске психологије буду доведени у везу с тумачењем мотива двојника, као и када значења која извиру из уметничких слика буду доведена у везу с мисаоним светом књижевног дела.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА: мр Катарина Рорингер Вешовић

НАПОМЕНА: Кликните да бисте почели унос текста.

На основу наведених података о кандидату, Комисија закључује да је мр Катарина Рорингер Вешовићподобна за израду докторске дисертације,,Тумачење егзистенције и уметности у делу Драгана Стојановића”.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да јепредложена тема подобна за израду докторске дисертације у области Српска књижевност

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија потврђује да је проф. др Михајло Пантић подобан за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултетаУниверзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата мр Катарине Рорингер Вешовићи предложене теме докторске дисертације,,Тумачење егзистенције и уметности у делу Драгана Стојановића”, а да се за ментора именује др Михајло Пантић, редовни професорФилолошког факултета у Београду, Катедра sa српску књижевност са јужнословенским књижевностима .

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА
КОМИСИЈЕ

1.

2.

3.

4.

5.